

Hej

Här får du nio tipspromenadfrågor för barn och vuxna i skolan om lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Tanken med frågorna är att ge en lättare introduktion till lagen.

Längre ner på den här sidan finns en rättningsmall. Sida två är en lathund med frågor och rätt svar i klartext. Sist kommer frågorna en och en per sida med stor text så att de går att skriva ut som de är, stoppa i plastficka och sätta upp.

Bakom frågorna står ombudsmännen mot diskriminering (DO, JämO, HO och HomO) och barn och elevombudet (BEO).

Vi använde dessa frågor i vårt Tivoli Orättvis på Friends-dagen på Skansen den 8 maj 2007 och gör dem nu tillgängliga via hemsida på allmän begäran.

Rättningsmall

Fråga 1.	1
Fråga 2.	X
Fråga 3.	2
Fråga 4.	1
Fråga 5.	1
Fråga 6.	2
Fråga 7.	2
Fråga 8.	2
Fråga 9.	1

Lathund

Fråga 1. Din kompis är ledsen för att hon blir mobbad. Du berättar det för läraren som säger att hon inte kan göra något om inte din kompis pratar med henne själv. Rätt eller fel?

Rätt svar: 1. Det är fel. Det räcker med att läraren får höra talas om att en elev blir mobbad för att skolan ska utreda vad som hänt.

Fråga 2. Carlos är född i Ecuador men kom till Sverige som femåring. Han är bäst i klassen på svenska. Han är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge honom MVG eftersom svenska inte är Carlos modersmål. Får läraren göra så?

Rätt svar: X. Nej. Om en elev som var född i Sverige hade varit lika duktig hade den eleven fått MVG. Lärarens beslut innebär att Carlos blir sämre behandlad, bara för att han är född i ett annat land. Det är diskriminering.

Fråga 3. Anders mamma är lesbisk och lever ihop med en annan kvinna. "Jaså du", skrattar läraren när hon får höra det, "det är väl jobbigt för dig att bo med två manshatare!" Får läraren säga så?

Rätt svar: 2. Nej. Läraren borde inse att Anders kan bli sårad av en sån kommentar. Trakasserier behöver inte ha med elevens egen sexuella läggning att göra.

Fråga 4. Malin har ett funktionshinder som gör att hon har svårt för att sitta stilla. Hon lämnar ofta sin plats under lektionerna. En dag tröttnar läraren och skickar hem Malin med orden: "Du är inte tillräckligt mogen för att gå på högstadiet." Får läraren göra så?

Rätt svar: 1. Nej. Malin har ett funktionshinder, men det ska inte hindra henne från att gå i skolan. Läraren diskriminerar Malin.

Fråga 5. Varenda gång Mia möter sin mattelärare i korridoren säger han något om hennes utseende: "Hello, sexy!" eller "Wow, vilken kropp!". Mia tycker inte att det känns bra. Vad ska hon göra?

Rätt svar: 1. Säg till läraren att lägga av eller prata med någon vuxen på skolan som hon litar på. Läraren utsätter Mia för sexuella trakasserier och det måste skolan sätta stopp för.

Fråga 6. Allan blir mobbad av ett gäng i klassen. Hans föräldrar kontaktar skolan, men mobbningen fortsätter som förut. Vad ska han göra?

Rätt svar: 2. Kontakta Skolverkets Barn och elevombud.

Fråga 7. Vad är det skolan ska göra varje år för att elever inte ska bli mobbade, trakasserade eller diskriminerade?

Rätt svar: 2. En likabehandlingsplan.

Fråga 8. Om du inte får hjälp av skolan att sätta stopp för mobbing och trakasserier eller om skolan har behandlat dig orättvist kan du göra en anmälan till Skolverkets Barn- och elevombud, till JämO, DO, HO eller HomO. Vad bör finnas med i anmälan?

Rätt svar: 2. Ditt namn, din adress, vilken skola du går på och vad som hänt.

Fråga 9. Vad händer om en skola inte har gjort tillräckligt för att hjälpa en elev att stoppa mobbning?

Rätt svar: 1. Den som driver skolan (oftast kommunen) kan dömas att betala skadestånd till eleven.

Fråga 1.

Din kompis är ledsen för att hon blir mobbad. Du berättar det för läraren som säger att hon inte kan göra något om inte din kompis pratar med henne själv. Rätt eller fel?

1. Det är fel. Det räcker med att läraren får höra talas om att en elev blir mobbad för att skolan ska utreda vad som hänt.
- X. Rätt. Tänk om du bara ville driva med din kompis, som inte alls tycker att hon blivit mobbad. Lagom kul att få frågor från läraren då!
2. Varken rätt eller fel. Läraren kan bestämma själv hur hon vill göra.

Fråga 2.

Carlos är född i Ecuador men kom till Sverige som femåring. Han är bäst i klassen på svenska. Han är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge honom MVG eftersom svenska inte är Carlos modersmål. Får läraren göra så?

1. Ja, visst, det är alltid läraren som bestämmer vilket betyg en elev ska ha.
- X. Nej. Om en elev som var född i Sverige hade varit lika duktig hade den eleven fått MVG. Lärarens beslut innebär att Carlos blir sämre behandlad, bara för att han är född i ett annat land. Det är diskriminering.
2. Ja, eftersom det finns en särskild betygskvot för utlandsfödda elever.

Fråga 3.

Anders mamma är lesbisk och lever ihop med en annan kvinna. ”Jaså du”, skrattar läraren när hon får höra det, ”det är väl jobbigt för dig att bo med två manshatare!” Får läraren säga så?

1. Ja, det var nog mest menat som ett skämt.

X. Ja, i och för sig får han väl det, men det var inte så bra.

2. Nej. Läraren borde inse att Anders kan bli sårad av en sån kommentar. Trakasserier behöver inte ha med elevens egen sexuella läggning att göra.

Fråga 4.

Malin har ett funktionshinder som gör att hon har svårt för att sitta stilla. Hon lämnar ofta sin plats under lektionerna. En dag tröttnar läraren och skickar hem Malin med orden: ”Du är inte tillräckligt mogen för att gå på högstadiet.” Får läraren göra så?

1. Nej. Malin har ett funktionshinder, men det ska inte hindra henne från att gå i skolan. Läraren diskriminerar Malin.
- X. Ja. Självklart måste lärare ha en viss ordning i klassen.
2. Ja. Malins föräldrar borde se till att hon får hjälp så att hon kan sitta stilla.

Fråga 5.

Varenda gång Mia möter sin mattelärare i korridoren säger han något om hennes utseende: ”Hello, sexy!” eller ”Wow, vilken kropp!”. Mia tycker inte att det känns bra. Vad ska hon göra?

1. Säga till läraren att lägga av eller prata med någon vuxen på skolan som hon litar på. Läraren utsätter Mia för sexuella trakasserier och det måste skolan sätta stopp för.
- X. Försöka undvika honom.
2. Ha lite mindre tajta kläder på sig.

Fråga 6.

Allan blir mobbad av ett gäng i klassen. Hans föräldrar kontaktar skolan, men mobbningen fortsätter som förut. Vad ska han göra?

1. Byta skola.

X. Prata med någon politiker i kommunen.

2. Kontakta Skolverkets Barn och elevombud.

Fråga 7.

Vad är det skolan ska göra varje år för att elever inte ska bli mobbade, trakasserade eller diskriminerade?

1. En brandövning.

X. En arbetsmiljöenkät.

2. En likabehandlingsplan.

Fråga 8.

Om du inte får hjälp av skolan att sätta stopp för mobbing och trakasserier eller om skolan har behandlat dig orättvist kan du göra en anmälan till Skolverkets Barn- och elevombud, till JämO, DO, HO eller HomO. Vad bör finnas med i anmälan?

1. Din ålder, ditt namn och vad som hänt.

X. Ditt namn, din adress, vilken skola du går på och hur gammal du är.

2. Ditt namn, din adress, vilken skola du går på och vad som hänt.

Fråga 9.

Vad händer om en skola inte har gjort tillräckligt för att hjälpa en elev att stoppa mobbning?

1. Den som driver skolan (oftast kommunen) kan dömas att betala skadestånd till eleven.
- X. Rektorn kan få böta.
2. Skolan kan tvingas att ha extra utbildning för alla anställda.